

litiker Niels Jokum Termansen i 1870 om sit hjemsgn skrev, at der næppe var nogen egn i landet, der var »så fattig på overlevering fra fortiden som denne«, tænkte han på sagn og erindringsstof. At det ville blive muligt senere at gå til arkiverne og hente historie, kunne han ikke vide. Men det er rigtigt, at Læborg sogn nord for Vejen, selv om det ligger på den ældgamle alfarvej, Hærvejen, ikke i særlig grad synes at have opsuget træk fra den mangesidige færdsel, der i århundreder har passeret dets jord; det var ikke noget naturligt bedested – måske lå Kongeåen for nær. En historie har sognet dog naturligvis som alle andre i landet, selv om den næppe, ud over N. J. Termansen, rummer meget af mere end lokal interesse.

Lærer Vald. Andersen har tidligere bl. a. i sin bog om Alheden vist sig som en forfatter med megen viden og en udmærket fremstillingsevne, og den nye bog placerer sig smukt mellem hans arbejder, selv om den måske i mindre grad præges af den evne han ellers har til at give sit stof liv for læseren. Den stofmæssige sammensætning er ganske traditionel, men lives op af gode indfald som gennemgangen af Læborg-runestenen, præsentationen af det middelalderlige blysignet fra Flandern, kapitlet om Termansen og ikke mindst det lille biografiske leksikon med data og karakteristikker af mænd og kvinder fra sognet. Af de mere almindelige dele kan fremhæves Andersens behandling af vejenes betydning (her er sikkert et område, hvor lokalhistorien kunne nå videre med hensyn til at skabe klarhed over den tidlige bebyggelseshistorie), udnyttelsen af tingbøgerne, hvis store kildeværdi Carl Klitgaard så ofte fremførte, den omhyggelige beskrivelse af udskiftningen, der også rummer træk af dens teknik, og de små befolkningsstatistiske forsøg med interessante enkelttræk. Bogen er forsynet med henvisninger og registre samt endelig bagest med en række for-

trinlige gårdbilleder (hovedsagelig luftfotos) og et kort.

Finn H. Lauridsen.

Vejledende Arkivregistraturer XI. Tyske Kancelli II. Ved Arthur G. Hassø og Erik Kromann. Med indledning af Carl S. Christiansen. Udgivet af Rigsarkivet. (Munksgaard, 1962). 393 s.

I 1946 udsendte Rigsarkivet Johanne Skovgaards registratur over Tyske Kancellis indenrigske afdeling (med beslægtede institutioner). Hertil slutter sig nu som et bind 2 registraturen over de organer, gennem hvilke Danmarks forbindelse med udlandet gik indtil 1770, d. v. s. Gehejmekonseilet 1670–1770, Danske Kancellis udenrigske afdeling til 1676 og Tyske Kancellis udenrigske afdeling til 1770. Efter den tid gik de udenrigske forretninger over til »Departementet for de udenlandske anliggender«.

Arbejdet med registreringen af arkivet har strakt sig over en meget lang årrække. Således havde arkivar C. S. Christiansen ved sin afgang i 1938 allerede udarbejdet den fortræffelige oversigt over forretningsgangen og bogføringen i Tyske Kancellis udenrigske afdeling, som nu indleder registraturen. Det må hilses med tilfredshed, at det er lykkedes at føre dette arbejde frem til sin afslutning, så endnu et vigtigt hjælpemiddel er stillet til rådighed for benyttere af Rigsarkivet.

H. P. Clausen.

Niels Thomsen og Harald Jørgensen: Dansk Pressemuseum og Arkiv (Skrifter udgivet af Dansk pressehistorisk Selskab, nr. 1, 1962). 47 s.

Siden 1953 har Pressemuseet udsendt en årsberetning, der, med en enkelt undtagelse, i rigt illustreret form har beskæftiget sig med museets arbejde, dets fremtidsplaner, dets støttefor-